

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.,
rândul cu litere garmond.

Două direcții.

Sibiu, 22 Iulie n.

Domnii dela „Lupta” sunt de părerea, că atunci când ne-a recomandat Șaguna politica de prudență și circumspecțiune, ca a Sașilor, politica de conservare, demănuire a drepturilor cari ne-au mai fost rămas, — n'a înțeles alta, decât politica de activitate a Sașilor, nimic mai mult.

Se află în mare rătăcire cei-ce afirmă lucrul acesta. Pentru că în activitatea recomandată de Șaguna se cuprindea cu mult mai mult decât intrarea Românilor ardeleni în dieta ungară din Pesta. Se cuprindea acceptarea și recunoașterea de legală și bună a situației de drept ce se crease în Ardeal în urma legării transacției cu Austria, și mai ales în urma perfecționării uniunii Ardealului cu Ungaria, prin legea dela 1868. Se cuprindea deci *renunțarea la autonomia Ardealului și compunerea unui program politic realizabil*, care să nu dea anță la neîncredere din partea Maghiarilor și să nu aducă pe Români „în primejdia de a fi declarați, prin o politică greșită, într-o bună dimineață, de rebeli, și apoi tratați din partea străinilor după volnicie”, — cum se spunea în ziarul acesta, la anul 1869, în numărul 48.

Nu numai activitatea Sașilor, ci și programul lor, întreaga lor politică ne-a recomandat-o deci Șaguna, căci altcum ce rost ar fi avut următoarele sale cuvinte, destul de clare:

„... Cei ce au întreprins o luptă parlamentară, dacă nu vor fi organizați și disciplinați, dacă nu vor avea o programă clară și totodată proaică, dar nu poetică, care să aibă baze numai unde se aude muzica sferelor, nu pot câștiga nimic; din contră, să vor frământa, până să vor nimici pe sine înșiși. Am voi să fim profeți rei de astădată, dar ne e foarte teamă, că noi, Românii, ne aflăm în păcatul acesta, și apoi noi, cari avem contrari politici așa de bine disciplinați și organizați, cari, așa zicând, mută greutatea politică de pe un umăr pe celalalt, iar noi umblăm cu sofisme să scăpăm de această greutate, — nu vom păți-o bine”. („Tel. Român”, anul 1869, numărul 25).

Cu totul opusă acestei direcții politice, croită de Șaguna, era apoi ceealaltă, inaugurată la Mercurea, politica de pasivitate. Nici pasivitatea nu însemna numai simplu aceea, că Românii ardeleni să nu între în dieta din Pesta, ci să stea acasă. Pasivitatea avea un fond cu mult mai însemnat. Il forma *autonomia Transilvaniei!*

Autonomia Transilvaniei a fost motivul din care s'a decretat pasivitatea, căci iată cum a motivat Visarion Roman propunerea sa, referitoare la decretarea pasivității, în conferința dela Mercurea (1869):

„Considerând modul în care s'au delăturat legile dietei transilvane dela 1863/4, modul în

care a fost conchemată dieta feudală dela Cluj în 1865 și dieta din Pesta dela anul 1866/8, modul în care dieta Ungariei a tratat chestiunea uniunii Transilvaniei cu Ungaria, considerând mai departe legile aduse în această dietă și împrejurarea, că prin toate cele amintite se *ștergea totală autonomia Transilvaniei* și ale celor mai scumpe drepturi ale noastre: cred că nu ne mai rămâne alta decât să adoptăm *politica pasivității absolute*...”

Pasivitatea însemna deci *reclamarea autonomiei*, și de aceea s'a și spus în conferința dela Mercurea, că guvernul n'are decât să-i cheme pe Români la dieta transilvană și ei vor merge, dar la dieta din Pesta nu se duc, căci ei își au dieta lor.

Insuși Barfiu, părintele politicii de pasivitate, spunea în conferința națională dela anul 1878, cu privire la motivele pasivității, următoarele:

„Două sunt cauzele principale, pentru cari națiunea română din Transilvania se văzu necesită să adopteze anevoioasa politică de rezistență pasivă: *desființarea autonomiei acestei țări și fuziunea ei*, și totodată și călcarea în picioare a dreptului de existență politică a națiunii române, în acest mare principat, câștigate prin legile dela 1863...”

Ambele direcții politice erau corecte și logice. Pentru că într-adevăr, celce reclamă autonomia Transilvaniei și restituirea drepturilor câștigate prin legile dietei din Sibiu, nu are ce căuta în dieta din Budapesta. Aderenți ai acestei direcții politice sunt și astăzi mulți printre Românii din Ardeal, — cum bine spune și „Lupta”, — dar acești Români autonomiști *nici nu aprobă activitatea parlamentară nici astăzi*, știind foarte bine, că *activitatea și autonomia sunt lucruri incompatibile!*

Corectă și logică era apoi și direcția politică a lui Șaguna, căci de fapt activitate să putea face cu succes numai cu renunțarea dela autonomia Transilvaniei, pentru că ori cât de mult ar fi dorit și Șaguna reîntoarcerea zilelor frumoase din anii 1863—64, ca politician consumat și cu orizont larg știa, că acele zile nu au să mai vină peste noi în curând.

E firesc, că fiecare dintre crotorii acestor două direcții politice ținea, că a sa e cea mai bună și mai ducătoare la scop, deci și Șaguna, cu toate că obștea românească din Ardeal se pronunțase în mare majoritate pentru autonomie și pasivitate, ținea politica pasivistă și autonomistă de atât de greșită, încât nici nu o recunoștea de națională. Iată ce scria despre ea:

„...Noi atragem atențiunea număroșilor noștri naționali asupra împrejurării, că gândescuse ei, că ce politică urmează prin asemenea pași, după cum îi vedem de vre-o cinci ani încoace? Noi studiindu-o și urmărindu-o am ajuns la judecata aceea, că *nu am*

putea da acelei politice un atribut patriotic și național românesc. Anticipând zicem, că ea nu corespunde naționalității noastre, situațiunei noastre geografice, dezvoltării culturii și altora de felul acesta. Ca să nu fim reu înțelegi, mai adaugem, că noi nu presupunem răință din partea cuiva, ci ne temem, că din consecințele politice urmate de cinci ani interesele noastre să pot periclita, de ce să ne ferească Dumnezeu pe toți, și pe toate popoarele din răsăritul Europei”. („Telegraful Român” 1870 nr. 7.)

Credem, că am arătat destul de clar, că Șaguna n'a fost pentru politica care se inaugurasă pe atunci din partea Românilor din statul ungar, ci pentru o politică de oportunitate, la fel cu aceea pe care o fac Sașii. Când ne-a recomandat deci pe Sași ca exemplu vrednic de imitat, nu ne-a recomandat numai activitatea lor, ci și reducerea pretensiunilor politice la minimul neîncunjurat de lipsă pentru conservarea noastră ca popor, și pentru înaintarea noastră în cultură și bunăstare. Ne-a recomandat politica astăzi numită *moderată*, ori politica de înțelegere cu Maghiarii, dupăce tocmai Șaguna știa mai bine decât ori care altul dintre fruntașii români de pe atunci, că drumul spre Viena e închis pentru noi pe multă vreme. Și chiar din acest motiv a fost declarat Șaguna de *maghiaron*, de vândut Ungurilor, din partea presei naționaliste de pe vremea aceea. E de sine înțeles, că e vorba de o înțelegere cinstită, legată între putere și putere, cum putea să fie efectuită în zilele acelea, în cari politica maghiară era condusă de oameni cu alte vederi în chestia de naționalitate, nu cum sunt cele șoviniste de astăzi.

„Tribuna” greșeste. Reproducându-ne articolul de fond din numărul de Luni, în care află declarații energice și pe deplin multămitoare, — „Tribuna” crede, că am propus guvernului convocarea unei *anchete* cu excluderea deputaților naționaliști români. „Tribuna” greșeste. La așa ceva nu ne-am gândit, ci ne-am gândit la o *anchetă*, din care să facă parte și deputații naționaliști români, dupăce reprezentanții legali de astăzi ai poporului român din patria aceasta ei sunt.

Vorbirea deput. Dr. St. C. Pop. „Lupta” publică în întregime, după note stenografice, vorbirea deputatului naționalist român Dr. Ștefan C. Pop, rostită în dieta țării, în sesiunea din 16 Iulie n. la discuția asupra adresei. O vom reproduce și noi în numerii următori.

Din parlament. Discuția asupra adresei s'a terminat ieri, Joi, cu un lung discurs al prim-ministrului Khuen-Hélervary, care a răspuns tuturor oratorilor opoziționali, în chestiile pe cari le au atins. Despre reformele electorale a spus, că în mod amănunțit nu s'a poate pronunța, dupăce chestia nu e studiată. După sesiunea dietei ministrul-president a plecat la Ischl, pentru a prezenta Maiestății Sale dimisia banului croat Tomasioci, care a ajuns în conflict cu deputații croaiți. Se crede că Maiestatea Sa va numi de nou pe Tomasioci ban al Croației și că la toamnă dieta croată va fi disolvată și se vor face alegeri nouă.

Sărbarea școlară din Brașov.

(Fine).

A răspuns domnul Dr. Sextil Pușcariu profesor universitar în Cernăuți, după cum urmează:

Onorate dle Director,

În numele colegilor mei, cari au terminat studiile secundare acum 15 ani și în numele celor ce le-au absolvit cu un deceniu în urmă, îmi iau voe a vă mulțumi pentru frumoasele cuvinte ce ne-ați adresat.

Ne-am adunat aici spre a ne revedea și spre a mai evoca odată zilele tinereții ferice, petrecute ca studenți în Brașov. Dar scopul întrunirii noastre nu se reduce la atât. Am dorit, înainte de toate, să vă arătăm d-voastră, onorat dle director și onor. dñi profesori, cât de strâns suntem legați de școala aceasta nouă tuturor scumpă.

Astăzi chiar, sfârșind un an școlar, D-voastră ați trimis în lupta vieții un rând de oameni, pe care i-ați pregătit pentru ea în curs de 8 ani. În locul lor vor veni alții și iarăși altă generație va lua după un an locul celei precedente. Un fel de migrațiune a popoarelor, care însă se deosebește de cea la care am căpătat înțâia „secundă”. Căci noi n'am trecut ca acele cete istorice, pustiind numai — monogramele și inimile săgetate înorestate pe bănci sunt mărturia nevinovătelor ravagii lăsate în urma noastră — ci în sufletul nostru trăiește dorul nestins de a ne întoarce spre locurile de duioase amintiri, să revenim la vatra care ne-a încălzit pe vremea când eram mai însetați de cultură.

Intr'adevăr nu e aproape nici un gând pe care de atunci încoace l-am plăzuit în mintea noastră, să nu se lege de-a dreptul de gândurile născute mai întâi aici, nu e dor care să ne preocupe sufletul, fără să-și aibă începutul în vremea când ședeam pe băncile acestei școli, și toate așezăminte și idealurile pe care le urmărim acum cu maturitatea bărbăției, au încolțit în noi aici și aici ne-au înflorat întâia dată fința întreagă. În școala aceasta am cunoscut întâ o aară fericoitorul sentiment, care se rezumă în cuvântul „știu” și și mai fericoitoră sete de a afla mai mult, de a pătrunde mai adânc în problemele științei. Dar în afară de învățătura primită din cărți și din lecțiuni, am învățat și alte. Am învățat să ne iubim neamul, care ne-a născut — și nu din orele de istorie, decât doar din reticențele ei. Aici am început să căpătăm stima față de acest popor vrednic de țărani, văzând pe colegii noștri îmbrăcați în ciocareci hrănindu-se cu o mână de mălaiu ce le-o lăsuau părinții săraci din Vinere în Vinere și fiind cu toate astea cei dintâi în clasă, deșteptând o flacără de mândrie în ochii profesorilor ce-i scoteau fără temere la examen înaintea ori și cui.

Programele noastre de învățământ nu cuprindeau astfel de lecțiuni, care ar fi fost menite să deștepte în elevii acestui gimnaziu admirația pentru eroii neamului lor, cunoașterea celor ce l-au îndrumat în ceasuri de grea cumpănă. Și prin urmare lipsește și indemnul direct de a-i imita, dorința de a fi ca ei. Și totuși nici acest indemn, nici această dorință n'au lipsit o clipă în pepturile noastre. De ce? O anecdotă auzită dela bătrâni și o amintire personală o va arăta.

Se spune că de mult, profesorul Oroianu își ținea lecția sa de matematică. Un elev, flămând se vede, își scoase din traisă bucată sa de brânză învâlită în gazetă, pregătindu-se să guste din ea. Profesorul îl vede, se apropie de el și-i trage o sfântă de bătaie ca aceea. De ce credeți că a răsplătit atât de crud greșala, care nu e de sigur prea mare? Pentru că brânza era învâlită în jurnalul românesc din Brașov. Profesorul, care știa ce a însemnat în viața noastră bătrâna Gazetă de Transilvania, care a asistat însuși la greutățile pe care le-a întâmpinat Barfiu susținând o, n'a putut lăsa nerăsplătită o profanare atât de mare: întrebuintarea Gazetei spre a împacheta în ea brânză.

Cu duioșie îmi aduc aminte de o scenă de pe la sfârșitul anului 1888. Pe coridoare era o mișcare neobișnuită; cu vocea domolită își șopteau toți, că poetului Eminescu îi merge rău; profesorul Panțu umbla cu o listă de subscripție, la care contribuiau și noi neprovocați cu cei câțiva crețari ce-i aveam de cheltuială. Ce puteam pricepe atunci noi niște copii de 11—12 ani din opera celui mai mare geniu al Românilor. Abia dacă în începuturile de lectură românească trăsiserăm uimiți de armonia aceluia vers, pe care-l ghiceam numai fiind al unui poet extraordinar de mare. Nimeni nu ne vorbea încă de el, dar atmosfera întreagă ce o respiram era imbibată de stima nețărmată și de admirația nerostită față de bărbatul nostru mari. Ieșind din școală cu colegul Scurtu, am vorbit mult despre pierderea cea mare, ce aveam să o îndurăm și-mi aduc aminte ca azi, că în rugăciunea mea de seară am intercalat cuvintele: Dă, Doamne să mor eu, pentru că să poată scăpa Mihail Eminescu!

O frumoasă poezie populară ne povestește despre zidirea Mănăstirii dela Argeș. Manole era meșter vestit, dar cu toată iscusința sa nu-și putea realiza gândul înalt de a înălța Domnului un loc de închinare mai frumos decât oricare altul sub soare, căci ce ziua zidea, noaptea se surpa. Atunci i s'a arătat în vis, că spre a-și putea duce opera la îndeplinire va trebui să aducă o jertfă tot atât de mare, pe cât de măreață era ținta la care aspira. Poetul popular îi cere ca jertfă pe cea mai iubită ființă, pe soția sa tină, pe care măestrul primește s'o ziduiască, dând tot ce avea mai scump pe lume spre a-și împlini misiunea, pentru care a fost născut pe pământ.

Totdeauna, de câteori citeam această podoabă a literaturii noastre populare, îmi aduc aminte de misiunea ce v-ați ales-o dvoastră, iubii domni profesori. Câți dintre dvoastră n'ați respins perspective ademenitoare spre a primi corvada carierii de dascăl. Cine cunoaște ceasurile de grea luptă sufletească, în care cei mai mulți dintre dvoastră trebuind să se resemneze în sfârșit în împrejurările grele în care trăim au adus marea jertfă: munca neștiută și necântată de poezii, jertfa anonimă a sufletului ce-l treceți în generațiile de Români vrednici și cu carte.

Și precum legendarul Manole aducea jertfa fără să-și caute cântărețul, găsindu-l însă, pentru că făpta îi era prea mare decât a rămâne înecat în uitare, tot astfel ați dori, ca în mine să vedeți pe cel ce în numele recunoștințelor dvoastră elevi, vă aduce prinsoasă de mulțumită adâncă.

Sunt de sigur pe lumea asta olădiri mai mărețe decât cea pe care ați ridicat o dvoastră. Noi românii din Ardeal însă nu avem alte mai scumpe. Și când, în ore de cucernicie simți nevoia să-ți pleci genunchii și să te închini lui Dumnezeu, atunci nu te chiami să intri în ele nici mărețul dom din Colonia, nici fămoasa catedrală din outare oraș al Europei, ci te îndrepti spre biserița copilăriei tale, unde ai învățat mai întâi să rostești rugăciunea mângăitoare.

De aceea, iubite director și iubii dni profesori, ne vedeți aici venind cu suflete recunoscătoare și cu dorința vie, să vă dea Dumnezeu tărie și viață spre a păstra mai departe cu atâta vrednicie comora scumpă a gimnaziului român din Brașov.

Nr. 7627 Plen.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de profesor în secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan cu specialitatea: limba maghiară, limba germană și religionea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt în anii provizorii 1600 coroane și 300 coroane bani de cuartir, iar după definitivare 2400 coroane și 800 coroane bani de cuartir.

Dela concurenți se cere pregătirea prescrisă pentru institutele pedagogice de stat, respective pe lângă calificarea prescrisă în §. 122 punct 10 din Statutul organic și diplomă de profesor pentru școlile medii.

Cererile de concurs, instruite cu documentele în regulă în original, sunt a se înainta la consistoriul arhidiecezan.

Cererile intrate după termenul indicat nu se vor lua în considerare. Sibiu, din ședința plenară, ținută la 5 Iuliu st. v. 1910.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 7372 Plen.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de profesor extraordinar de cântări bisericesti și tipic, precum și de spiritual, eventual și de econom la seminarul nostru arhidiecezan, se publică concurs cu termen de 30 de zile după datul de astăzi.

Dela concurenți se cere calificarea prescrisă în §. 5 punct 4 din Regulamentul seminarial.

Remunerațiunea împreună cu acest post o va norma consistoriul arhidiecezan, după angajamentele ce va lua asupra-și recurentul, precum și după înclinarea dânsului de a locui în seminar, unde va avea toată proviziunea.

Cererile instruite cu documentele trebuincioase sunt a se adresa în termenul indicat la consistoriul arhidiecezan.

Cererile intrate după expirarea concursului nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 5 Iuliu st. v., 1910.

Consistoriul arhidiecezan.

Serate de ale meseriașilor noștri.

Sedința literară a 6-a a Reuniunii meseriașilor sibieni, ținută la 30 Iunie n. 1910, a fost o modestă dar deamă sărbătoare, închinată vrednicilor dlii George Poponea, care la 21 Iunie c. a împlinit al 10-lea an de vice-prezidenție. În cuvântul ocazional, rostit de prezidentul nostru Vic. Tordășianu, ni se spune cum plămăuitorul primei Reuniuni române de meseriași, nemuritorul N. Cristea, alcătuiind orânduile, după cari să se ocăruiască așezământul, s'a îngrijit ca singur locul de prezidenție să fie rezervat pentru meseriași, ca astfel căpetenia așezământului să se deosebească în toate privințele de ceilalți membri, pe care are să-i conducă cu deplină autoritate și independență. Celelalte posturi le-a rezervat membrilor recrutați dintre meseriași. Ca această dispoziție a fost salutară, o dovedesc roadele produse în timpul de 43 ani, de când așezământul viază. Puse astfel destinele Reuniunii în mâna căpeteniei meseriașilor, meseriașilor li-a rămas dreptul să-și aleagă dintre ei pe a 2-a căpetenie, pe locuitorul de prezidenție, pe vice-prezidentul lor, în care să aibă deplină încredere, că le va reprezenta cu inimă curată interesele. Lupta nobilă, ce s'a purtat între meseriași la îndeplinirea posturilor, s'a dat mai ales în jurul persoanei vice-prezidentului. Iată pentru ce vedem la acest post pe unele din cele mai distinse persoane. Trecând în revistă activitatea vice-prezidenților, cari s'au succedat, dl Tordășianu se oprește la memorabila adunare generală din 21 Iunie 1900, când în sinul Reuniunii se observă o porziere spre o lucrare mai intensivă, cu scop de a introduce în șirurile membrilor nouă vîștă, nouă îndemnuri, și când Reuniunea s'a avântat la lucrări până aci neobișnuite la așezămintele de asemenea natură, când ea decretează înființarea de fonduri cu menirea specială meseriașilor, când ea chiamă la împreună lucrare până și pe sexul femeiesc al clasei noastre de mijloc, și când meseriașii își pun încrederea, în vestea cu titlul de locuitor al căpeteniei, cu slujba de vice prezident pe dnl G. Poponea. O slujbă onorifică aceasta, dar în urma avântului, ce Reuniunea l-a luat ea este împreună cu multă muncă și cu și mai multă responsabilitate și reclamă mai ales multă pricepere, abnegațiune și mai presus de toate o iubire nețărmată față de deapropapele.

După ce se enumeră vrednicile, cari au înălțat pe dnl Poponea la cinstea de vice-prezident, dnl Tordășianu stăruie asupra tactului, înțelepciunii și modestiei, pe cari dl Poponea le-a dovedit în toate lucrările sale și cari au determinat chiar și pe comisiunea tipografiei arhidiecezane, instituite de marele Șaguna, de a-l designa de conducător tehnic al tipografiei. „Munca cinstită, îndeplinită spre binele așezământului preste tot și a singuraticilor membri în deosebi, ne-a hotărât pe noi, ca membrii Reuniunii, să începem de sărbătoare de astăzi o sărbătoare a bucuriei meseriașilor, cari au fericirea de a Te avea la postul de vice-prezident de 10 ani împliniți. La

acest popas al DTale și al nostru, al acestora, zice Tordășianu, cari știm prețui munca DTale, cari știm pentru ce îți strângem cu toată căldura inimii mâna frățască, la această sărbătoare, la care cu bucurie vedem, că la parte și numeroasa DTale familie. Te rugăm să primești ca un mic și neînsemnat prinos al dragostei și recunoștinței noastre acest modest orologiu, chemat a-ți măsura timpul ocupațiilor, din care Te rugăm, ca o bună pârtoică s'o sacrifici și pe viitor, și încă mulți ani fericite pe altarul curat și de Dumnezeu binecuvântat al așezământului nostru, de care cu toții ne mândrim”.

Între vii și nesfârșite aclamațiuni dl Poponea primind orologiu de aur, ce i s'a dat, rostește o pătrunzătoare vorbire în care arătând, că nu s'a așteptat la această cinste, căci nu pentru plată a muncii cât a muncii, ci din dragoste către Reuniune și către cei cari o alcătuiesc, o datorință aceasta pe care dator este a și-o îndeplini fiecare meseriaș român. „Ziua de astăzi pentru mine, zice dl Poponea, are însemnătate întreită; una, că chiar cu ziua de astăzi să împlinesc 20 ani de când am intrat ca simplu ostaș și cu multă sfilă sub steagul Reuniunii”, — pe care o a îndrăgit și de care nu se poate despărți; a 2-a, că tot acum se împlinesc 10 ani, de când meseriașii l-au proclamat vice-prezident, și a 3-a e sărbătura închinată lui. Conduc de principiu, că „Răsunarea omului nobil este iertarea și uitarea” a furtului și uitat supărările, ce nu odată i s'au făcut de unii nepricepuți și a căutat să lucreze la binele așezământului și a tot ce ne încunjură. De încheiere, făcând apel la armonia conlucrării a tuturor meseriașilor, aduce mulțumite prezidentului, sub conducerea căruia și-a făcut școala vieții și și-a câștigat cunoștințe, cari astăzi îi sunt de folos neprețuit; mulțumește membrilor Reuniunii cu cari a conlucrat dela început și mulțumește tuturor cari au contribuit la darul ce i s'a oferit și pe care neputându-l împărți cu Reuniunea, în schimbul prețului lui moral și material roagă să fie trecut în șirul membrilor pe viață ai Reuniunii cu taxa de 50 cor.

După contenirea aplauselor, ce au copertit cuvintele dlii Poponea, corul bisericesc, prezidat de d. sa, întonează sub conducerea dlii Stanciu, frumoasa compoziție „Dumnezeul nostru” de Cuntanu; tinerul Ilie Petreșcu ne redă cu pricepere „Cântecul redutei” de Coșbuc; dșora Elena Borda a declarat cu mult simț poezia „Dormi în pace”; prietinel meseriașilor dl G. Pascu a predat fluent poezia „Logodnica mortului” de Stănculescu; fetițele Emilia Poponea și Mărioara Pomian au fost dragute cu câteva poezioare potrivite; dl D. Axente a fost la locul său în „Mama” de Coșbuc; fetița Păr. Florea a predat cu mult curaj „Școlărița bună”; dșora Mărioara Florea a captivat prin limba frumoasă și accentul bun dovedit în câteva poezii bine recitate. Bun efect au produs școlarii Tr. Moga și Covrig, executând mai multe arii la violină. Cântările solo ale dlii Stanciu și cântările în cor ale coriștilor au înălțat nimbul sărbării.

La fine s'au cetit prin notarul Duca sumarele ședințelor administrative, din cari am aflat că Reuniunea a încheiat legatul de cor. 100, primul legat făcut Reuniunii de fostul ei membru onor de pie memorie Const. Stejar, în folosul fondului Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor.

Cele 15 cântecule folositoare au fost sortate și dnl Tordășianu, mulțumind tuturor pentru toate, invită la ședința a 7 a din 23 Iulie nou 1910.

„Învîgătorul”.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare

Adunarea generală a despărțământului XXV (M. Ludoș) al „Asociațiunii” pentru literatura română și cultura poporului român” se convoacă în Murăș-Ludoș pe 7 August st. n. pe lângă următoarea

Programă:

1. Deschiderea ședinței prin prezident la 4 ore d. a.
2. Raportul general despre activitatea comitetului dela ultima adunare generală.
3. Raportul casarului.
4. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru încasarea taxelor dela membrii cei vechi și pentru înscrierea de membri noi.
5. Alegerea unei comisii de alți 3 membri pentru examinarea raporturilor de sub p. 2. și 3.
6. Disertațiuni, cari se vor înalta prezidentului cel puțin cu trei zile înainte de adunarea generală.
7. Propuneri pentru promovarea scopurilor „Asociațiunii” și în special a des-

părțământului nostru. Raportul comisunilor alese sub p. 4 și 5.

8. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări.

9. Închiderea adunării.

Murăș-Lechința, 20 Iulie 1910.

Ioan Boeriu
dir. desp.

Andrei Badiu
secretar al desp.

Părintele Mangra și vechii „Tribuniști”.

Domnul Ioan Slavici, publicist în București a trimis ziarului „Tribuna” din Arad niște lămuriri, pe cari foaia arădană nu le-a publicat. Adresându-se nouă cu rugarea să i-le publicăm, satisfacem dorinței dlii Slavici și dăm loc următorului articol, al cărui cuprins credem că e bine să-l cunoască lumea românească dela noi:

Părintele Mangra și noi.

Sunt acum câteva săptămâni, când mă aflam în Budapesta, amicii mei din Arad mi-au pus câteva întrebări și mi-au deschis coloanele „Tribunei” pentru ca, răspunzând, să-mi lămuresc în fața publicului pozițiunea în ceea ce privește hotărârea luată de părintele Vicar Vasile Mangra de a-și pune cu program guvernamental candidatura.

Orișicare mi-ar fi fost părerile și orișicât de mult ași fi ținut să nu las lumea în nedumerire, aflându-mă la Budapesta, fiind lupta electorală în toiul ei și neputând să iau înțelegere și cu alți amici ai mei, era chestiune de bun simț să nu mă pronunț nici pentru Părintele Mangra, nici mai ales contra Preacuvioșiei Sale.

Publicist cu un trecut binecunoscut în Ungaria, dar azi cetățean al Statului român, care întreține cele mai bune relațiuni cu monarhia Austro-Ungară, eu nu puteam să nu aprob pe un amic, care-și pusesse candidatura ca sprijinitor al guvernului țării sale. Recunoșteam că a adus o mare jertfă puindu-și candidatura, ca să recucerească un cerc electoral stăpânit timp îndelungat de un aderent al lui Istváth, dar trebuia să admit, că atât ca vechiu „Tribunist” și ca om cu legături întinse și în România, cât și ca purtător de grije al unei diecese bătute de toate vânturile, în împrejurările date, era dator să aducă jertfa aceasta ca act de deferență față cu monarhul său.

Noi, prietenii Părintelui Mangra, nu puteam să facem la Budapesta ceea ce au făcut la București, la Iași, ori la Cernăuți alții, care nu îi sunt prietini. Trebuia deci să-mi cald pe inimă și să tac.

În timpul destul de lung al activității mele publice am fost adeseori nevoit să iau asupra mea sarcina de mijlocitor între soți de luptă învrăbiți între dânsii, și, pus ca între două pietre de moară, a trebuit să primesc lovituri și de la unii și de la alții. Nu odată a trebuit să stau în fața alternativei: „Ori cu el ori cu noi!” și să mă despart de oamenii, la care țineam în toată sinceritatea.

Mi se cerea și acum să mă lapd de părintele Mangra, care timp de patru zeci de ani mi-a fost nu numai colaborator literar și tovară; de luptă, ci tot odată și bun prieten personal. Jertfa de felul acesta s'au cerut și s'au și adus la Atena în timpul lui Soorat, la Roma în timpul lui Sulla, ori la Paris în timpul lui Marat: la noi ele n'au să fie cerute. Dacă mă voiu lăpda azi de un bun și vechiu prieten, pentru că nu mai suntem de aceeași părere, mâine mi se cere să mă despart de părinți, de frați ori să mă divorțez de soție. Causa noastră e prea bună și prea dreaptă, pentru ca să ceară asemenea jertfe, și era cestiunea de bună rânduială morală să nu dau tinerimei române un urât exemplu.

Era destul, că s'a produs convingerea, că în timpul celor din urmă câteva decenii politica internă a Ungariei a fost condusă așa, în cât chiar și cei mai populari oameni li se fac Românilor de pretutindenea urgisiți, dacă sprijinesc un guvern ungar, și amicii mei de la Arad trebuiau să fie mulțumiți cu declarațiunea ce li-am făcut în cerc intim, că nu mă despart de dânsii, dar că și Părintele Mangra îmi rămâne prieten cu toate că sprijinește guvernul presidat de contele Khuen.

Interesul cel mare era, ca partidul național român să fie îmbărbătat de Români de pretutindeni în lupta electorală, în care intrase, și de aceea nici nu trebuiau să-mi se pună acele întrebări în coloanele unui organ al partidului național. Azi, după ce nu mă mai află la Budapesta, după ce rezultatul alegerilor e cunoscut și după ce alegătorii români s'au pronunțat, pot să profit de coloanele „Tribunei” ca să fac în toată sinceritatea mărturisirea, că noi, vechii „Tribuniști”, nu putem să desaprobam făpta Părintelui Vicar Vasile Mangra.

Când e vorba de politica, pe care am făcut-o împreună cu Părintele Mangra, și de scopurile, în vederea cărora am ostănit și am adus jertfe, suntem noi înși-ne mai competenți, decât ori și cine.

Ziaristii maghiari și procurorii regali ungari, care nu și cunosc țara au putut să ne prezinte drept dușmani ai statului ungar și ai poporului maghiar în deosebi, și curțile cu jurați au putut să ne osândescă ca pe niște răsvăritori, noi înșiși ne știm însă, o'om fost oalomniați, năpăstuiți și nedreptățiți, și că eram sinceri când spuneam, că suntem oameni ai ordinei și cetățeni leali, care doresc să vadă pe frații lor trăind în bună înțelegere cu toți cetățenii lor, și mai ales cu cei maghiari.

Acum dar, când în Ungaria s'a constituit un guvern, care nu e impus de vre-unul din partidele combătute de noi, ci rânduit din voința monarhului, noi ceilalți, puteam să spunem, că nu avem încredere nici în acest guvern. Părintelui Mangra însă în pozițiunea, în care se afla, și cu trecutul pe care-l avea, nu-i rămânea decât să dea guvernului sprijinire necondiționată.

Imi pun și eu întrebarea: dar dacă nici acest guvern rânduit din voința monarhului nu e de bună credință și nu va voi ori nu va putea să restabilească ordinea legală în regatul ungar!!

Nici în cazul acesta vina nu va fi a Părintelui Mangra, ori a noastră, care ținem ca din partea Românilor să nu li se facă nici o greutate celor ce vor în toată sinceritatea să pună capăt conflictului dintre Români și Maghiari.

I. Slavici.

NOUTĂȚI.

Dela cassa arhidiecezană. La colecta pentru nefericiții din Caras-Severin au mai intrat următoarele sume: Din trecut: 5996.10. Dela comuna Ruși (Sibiu) 21; Bedeleu (Lupșa) 43.80; Tilișca 208.60; Căcova (Săliște) 130; Șura mare 38.56; Frăua (Med.) 26.80; Herepea magh. 12; Comana inf. 62.48; Agostin 18; Jacobeni 7; Orăștioara de sus 21.40; Fântâna 23.82; Covasna 228.72; Cernatu 49.90; Hida 27.38; Boița (Sibiu) 124; Poiana Porcului 55.46; Călata mare 40; Șaroș 28; Agârbici (Mediaș) 26.40; Bucium muntari 3.40; Satlung bis. ss. Arhangheli 148.88; Toarcia (Agnita) 13.85; Frata (Turda) 15.40; Lovnic 6; Alba-Iulia maiieri 146.16; Laz (Sebeș) 34.08; Zărnești 492.58; Hundrubechi 9.42; Șomfalău (Târn.) 15; Budila 45.02; Mociu (Cluj) 85.50; Cucerdea sâc. 33.80; adică: 2242.51. La oltă: 8238.61 cor. Mai departe Dșoara Elena Petrașcu, directoara școlii civile de fete, în pia memorie a prea iubitului său părinte, căpitan c. și r. I. Petrașcu, donează 50 cor. La oltă cor. 8288.61.

Sfințirea bisericii gr. or. române renovate din Buziaș, în dieceza Caransebeșului, s'a făcut Duminecă în mijlocul unor entuziaze serbări. A fost cea dintâi sfințire de biserică pe care a săvârșit-o în dieceza P. S. Sa episcopul Dr. Miron E. Cristea. Biserica renovată este împodobită cu picturi în stil bizantin, executate de dl Virgil Simonescu, pictor academic. Au asistat la sfințire, afară de publicul din loc și împrejurime, și țărani numărași sosiți din sate depărtate, cari s'au minunat de frumoasele picturi ale dlui Simonescu, precum și de sculpturile datorite cunoscutului măiestru Cotărlă din Oravița. Actual sfințirii s'a făcut cu o strălucită asistență; corul lugojan, condus de dl Vidu, a executat cântările bisericești. După sfințire au urmat vizite, recepții și banchetul festiv; iar seara s'a dat un concert bine reușit, în care s'a distins de nou corul reuniunii române din Lugoj. Din vorbirile rostite la banchet înseamnă pe a P. Sfinției Sale Episcopului ținută în sănătatea suveranului nostru; a protopopului I. Pepa, și a vicecomitetului Ferenczy ținute pentru Episcopul Caransebeșului; a avocatului Nedelcu pentru P. C. Sa arhimandritul-vicar Filaret Musta, și în sfârșit a dlui Dr. St. Petrovici pentru poporul credincios.

Congres învățătoresc. În zilele de 27—29 Iulie n. învățătorii și învățătoarele din România își vor ține al șaptelea congres învățătoresc. Congresul se va întruni la Constanța și se va ocupa cu: programa școlilor primare, cărțile școlare, școlile de adulți, îmbunătățirea stării materiale a învățătorimii ș. a.

Dela comitat. Hotărârile comitetului central electoral al comitatului Sibiu, cu privire la reclamarile intrate în contra listelor electorale de pe anul 1911 din orașul Sebeșul-săseș, apoi din comunele: Lancrăm, Răhau, Pianul de jos, Mercurea, Apoldul-mare, Apoldul-mic Poiana, Orlat, Săliște, Vale, Șelimbăr, și Șura mare sunt espuse spre privire publică dela 20 până la 30 Iulie 1910 în cancelaria vicecomitetului comitatens, precum și la primăriile comunelor numite, unde pot fi luate în privire.

Banca „Luncana” din Marghita, Bihor, și-a început activitatea la 1 Iulie a. or. cu un capital social de K 150,000, iar la 14 Iulie a. or. și-a ținut în mod solemn inaugurarea, la care au luat parte toți prietunii și binevoitorii acestui nou institut. După sfeștanie, oficiată prin 3 preoți, au luat parte toți oaspeții la o masă comună, care a decurs în mare animație până către seară. S'au ținut și vorbiri însuflețite, în cari s'au scos în relief însemnătatea și menirea frumoasă, ce va trebui să aibă noul institut întru cultivarea și augmentarea simțului economic național și cultural pentru românii din acest ținut îndepărtat, aproape perduți cu totul în aceste privințe. S'a mai luat hotărârea să se ceară dela comitetul central al „Asociațiunii” din Sibiu și înființarea unui despărțământ, cu sediu în Marghita.

Primar sătesc. Țăranul Simeon Berecan dintr'un sat bucovinean a fost ales primar; însă neștiind oeti și sorie, n'a fost întărit. Berezan atunci s'a dus la un dascăl și în vreme scurtă a izbutit să pătrundă toate tainele abecedarului. La o nouă alegere iarăși a fost ales de primar, și ne mai fiind analfabet, a și obținut întărirea în post.

Păziți-vă de pungași. Zilele acestea a călătorit o doamnă sibiană, Iosefina Grăuer, cu acceleratul din Sinaia la Brașov. Când s'a dat jos din vagon a observat că-i lipsește un pachetaș, care-l purtase legat după grumaz. Persoana păgubită povestește, că a călătorit din Sinaia într'un compartiment cu o damă și un domn elegant îmbrăcat, și că deodată adormind nu s'a mai trezit până în Predeal, unde soții săi de drum dispăruseră. Ea afirmă, că somnul său n'a fost natural, ci a fost adormită cu ajutorul cloroformului. În pachetaș avea giuvaere și o banenotă română de o mie de lei.

Controlă militară. Ministrul de onvezi în înțelegere cu ministrul comun de război a hotărât, ca în anul acesta să nu se țină adunarea de controlă a militarilor de rând, cari nu sunt în activitate; se va ține însă obșnuitul raport anual al ofițerilor în rezervă și al funcționarilor militari rezerviști.

Excursiune. Ziarele din Constantinopol scriu, că la sfârșitul acestei luni mai mulți studenți otomani vor face o excursiune în capitala română.

Bătăie între secerători. Din Oradea mare se scrie, că pe moșia evreului Wolfgang Sternthal s'a născut o ceartă între secerătorii români și unguri. Cearta a trecut în băstie. Mai mulți înși, din amândouă părțile, sunt grav răniți. Jandarmii au arestat 15 lucrători.

La fondul Andrei Baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, al Reuniunii meseriașilor sibieni, au intrat următoarele sume: Nicolae Vlad-Stezar fiul adoptiv al mult regretatului membru onoror Constantin Stezar (Jina) transpușe legatul (primul legat făcut reuniunii) de 100 cor.; Lazar Hedu, sodal zidar, 20 bani; George Zaharie, măiestru pantofar (Hașeg) 1 cor.; Dr. Nic. Bălan, prof. semin. 20 bani; Paraschiua Morariu și dșoara Paraschiua Mohan 1 cor.; Dr. Onisfor Ghibu, inspector școlar archid. 20 bani; Ioan Bota, învățător (Cetea), 10 bani; diferența colectei pentru cununa depusă pe cociugul mult regretatului Dem. Căntănu (Săliște) fost membru onoror cor. 3.55 și Vic. Tordășianu, prezident 10 bani.

† Maria Gomboș n. Patița soția, parohului Vasile Gomboș din Vidra de sus, după un morb îndelungat, provăzută cu sfintele taine, în 3/17 Iulie a. c. la orele 12 din zi, în anul 72 al etății și 51 al fericiitei căsătorii, și a sfârșit viața laborioasă, dându-și sufletul în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale defunctei s'au depus spre vecinică odihnă în cimiterul bis. gr. or. din Vidra-de-sus Marți în 5/19 Iulie, la orele 2 p. m. Fie-i somnul lin și amintirea binecuvântată!

Exposiție de jocuri. Prima expoziție de jocuri naționale bărbătești împreună cu petrecere populară se va aranja în Elisabetopol (Erzsebetváros) în 24 Iulie n. 1910, cu ocaziunea adunării generale a „Mugurului”, în localitățile acestei înșetiri. Inceputul la 4 ore p. m. La expoziție s'au înșinuat până acum peste 10 vete de călușeri din diferite părți ale țării. După expoziție urmează dans. Inteligența va avea pentru dans sală deosebită. Prețul de intrare pentru țărani de persoană 1 cor., de familie 2 cor., pentru inteligență de persoană 2 cor., de familie 4 cor. Venitul curat se va pune la dispoziția direcțiunii „Mugurului” pentru scopuri culturale. Oferte marinimoase se primesc la „Mugurul”, cari se vor cuita pe cale ziaristică.

Mulțămită. Marele mecenat dl Vasile de Stroescu a binevoit a dăruir în scopul renovării bisericii noastre din Iliia suma de cor. 200. Imi țin de datorință, în numele acestei parohii, a-i aduce mulțămită și pe calea aceasta. Și-i doresc ca Tatăl ceresc să-l țină încă la mulți ani fericiți, spre a mai putea ajuta instituțiunile noastre de conservare și întărire. Iliia-Murășană, la 8 Iulie 1910 n. Zevedeu Murășean protopresbiter.

Sinucidere prin electricitate. Un hotelier din Linz, cu numele Ion Zimmer, certându-se cu nevastă-sa, de neceaz și amărăciune s'a urcat pe unul dintre stâlpii electrici și a atins cu mâna un conductor de electricitate. La moment nenorocitul a căzut mort.

Tablou comemorativ. Cu prilejul călătoriei din Bosnia și Herțegovina Maiestate Sa se opri la mormântul soldaților săi căzuți în luptele cu bosniacii, și a rostit o rugăciune pentru odihna sufletelor celor morți în luptă vitejească. Guvernul din Bosnia a luat măsuri, ca scena aceasta istorică să fie eternisată într'un tablou comemorativ executat de un artist de seamă.

Mizeria orașelor mari. Un servitor, Iosif Molnar, dela poșta din capitală, neputând să-și susțină familia din o leafă minimală de 65 cor. pe lună, și-a omorât toți cinci copilași câți avea: le-a tăiat gâtul cu un briciu, în vreme ce soția sa lipsea de acasă, iar copiii dormeau în pat. Indată după săvârșirea faptei grozave, tatăl a încercat să se sinucidă. Grav rănit l-au transportat la spital. Se crede, că va scăpa cu viață.

Cartea lui Ehrlich. Din Berlin se vestește, că în zilele acestea va apărea cartea despre noua metodă a vindecării sifilisului, scrisă de doctorul Ehrlich dela Frankfurt și de asistentul său japonez Dr. Hata. Cartea este așteptată cu mare interes în cercurile medicale.

Grațiere. Știrea despre grațierea deputatului slovac Milan Ivanca, care am anunțat-o într'unul din numerele trecute ale ziarului nostru, nu se confirmă. Petiția sa de grațiere nu este rezolvită. Ivanca a primit numai un concediu de a-și întreține pedeapsa pe un timp scurt.

Petrecere de vară în Săliște. Tinerimea studiosă din Săliște invite a toată stima pe onoratul public la obicinuită petrecere de vară, pe care o va aranja Duminecă, în 31 Iulie st. n. la „Neted”. Inceputul la 2 ore p. m. Sara va fi continuare în sala școlii. La caz de timp nefavorabil petrecerea se va ține numai sara în sala școlii. Inceputul 8½ oare. Prețul de intrare benevol. Venitul curat se va adăuga la „fondul studenției” pentru ajutorarea școlarilor săraci. Invitări speciale nu se fac.

Coeducația. Un învățător italian, Formari, în urma experiențelor făcute, arată într-o revistă pedagogică, ce părți bune are coeducația sau educația împreună a băieților și a fetițelor. Părerile sale, confirmate și de alți pedagogi, sunt următoarele: 1. Instrucțiunea devine mai ieftină la coeducație, decât la educația separată; 2. Este mai ușor de ținut ordinea și disciplina, când băieții și fetițele sunt împreună: băieții au o mai bună purtare, iar fetițele sunt mai puțin distrase și mai puțin guralive; caracterul băieților câștigă în fineță; 3. În urma coeducației copiii își cunosc mai bine lumea lor internă sufletească; s'a făcut observarea interesantă, că fetele din școli mixte au mai puțină pornire pentru cochetărie și vanitate, decât fetele din școli separate; 4. Rezultatele instrucțiunii în școli mixte sunt mai bune. Învățământul mecanic la băieți se micșorează; iar la fetițe se mai reduce excesul de fantazie și de sentimentalitate.

Cărți și reviste.

Candela, nr. 7 din Iulie 1910 cuprinde: Epistola lui Iuda de Dr. V. Gheorghiu. Virtutea creștină de C. Morariu. Profetul Malachia de Dr. S. O. Isopescu. Text rusesc. Comunicări. Întrebări și cazuri pastorale. Cronică.

Revista asociației generale a învățătorilor din România, nrele 1—2 din Iunie și Iulie 1910 cuprind: Tot înainte. Congresul dela Constanța. Organizația noastră. Curente pedagogice. Situația socială a învățătorului. Vederi nouă în metodologia științelor naturale. Școli rurale de adulți în Germania, și alte articole de învățământ, de economie și de literatură. — Abonamentul: 5 lei anual. Administrația: Preotul Aramă, Târgoviște.

Anuarul școlii comerciale superioare gr. or. române din Brașov pe anul 41 al existenței sale, 1909-1910. Publicat de Arseniu Vlaicu, director. Conține: Puncte nouă de vedere la calcularea conturilor curente, de I. C. Panțu profesor. Călătoria noastră de studii în 1910, de Ion Pricu, prof. Din datele școlare vedem, că personalul didactic s'a compus din 10 profesori ordinari definitivi și mai mulți cathecheți. Elevi la finea anului au fost 95 în trei clase comerciale. Atestate de maturitate au obținut 28 de absolvenți, cu 6 mai mulți ca în anul precedent. Anul școlar se începe cu 1/14 Septembrie.

Neamul Românesc Literar nrul 27 cuprinde: Călătoria artiștilor români în Bucovina de N. Iorga. Cântec de Vlădescu. Din amintirile unui bătrân de D. C. Moruzi. Logodnica, poezie de I. Pajură. Câteva considerații privitoare la învățământul public al României de G. L. Frollo. Cugetări. Cronică. — Abonamentul 7 lei pe an. Apare în fiecare săptămână.

Dor și iubire, colecție de cântece pentru cor, de C. Savu. Conține: Motto, cor mixt. Frunză verde ninfar, doină în grai bășărean, cor bărbătesc și solo, dedicație marelui mecenat Vasile Stroescu. Hora dela Drăgășani. Dragostea dintâi și Varia. Fa, Marișo, cântec popular. Frunzuliță mușetel, coruri mixte cu soli. — De vânzare în librăriile românești. Prețul 2.50 coroane.

Carte didactică aprobată. Ministrul instrucției publice a aprobat sub Nrul 43.830/1910 Cursul practic de limba maghiară partea I pentru cl. 1, 2 și 3 și partea II pentru clasele 4, 5 și 6 scris în conformitate cu art. de lege XXVII/1907, precum și a planului de învățământ și a instrucției ministeriale emise sub Nrul 120.000/1908 scrise de Iuliu Vuia inv. dir., fiecare parte cu 50 fileri, apărute în tipografia diecezană din Arad.

Biserica Ortodoxă Română Nrul 3 din Iunie 1910 cuprinde: Carte pastorală. Ședințele Consist. sup. bisericesc. Documente politice și religioase de C. Erbiceanu. Originea răului în lume. Libera cugetare de Arhim. I. Scriban. Mișcarea catolică în regatul român. Depunerea lui Hrisostom. Scriitorii păgâni în primele secole și creștinismul de St. G. Brădișteanu. Cronică bisericească internă și externă. Donațiuni. — Abonamentul 12 lei pe an.

Anuarul XLVI al gimnaziului gr. or. român din Brașov, al școlii reale și al școlilor centrale primare pe al 60 lea an școlar 1909—1910. Publicat de V. Onișiu, director. Caprinde: Câteva spicuri din dicționarul greseliilor noastre de limbă, conferință ținută de Axente Banciu, profesor gimn. (Merită să fie citită.) Corpul didactic la gimnaziu are 14, la școala reală 6 profesori; obiecte extraordinare au propus 5 puteri. Masa studenților există de 12 ani; s'a cheltuit cu întreținerea ei în acești 12 ani cu totul cam 51 de mii cor. și s'au ajutat 442 școlari; averea sa întreagă este astăzi aproape 52 de mii cor. Biblioteca centrală are 12.236 opuri în 13.062 vol. și 6668 fascicule; bibliotecile de clasă (ale elevilor) cuprind 2485 volume; biblioteca de mână (a profesorilor) are 66 opuri în 245 volume. Personalul didactic al școlii primare la școlile de băieți și fetițe se compune din 15 învățători și o învățătoare pentru lucrul de mână. Rezultatul examenului de maturitate: 6 maturi cu foarte bine, 10 maturi cu bine, 16 maturi, 6 au să facă în Sept. examen de corigență din câte un studiu. Au fost înșcriși: la gimnaziu 343, la reale 86, la școala primară de băieți 320, la cea de fetițe 311. Anul școlar se începe în 1/14 Septembrie.

Nr. 7224 Bis.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan permanent sistemizat de nou în parohia Cluș, prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela ziua publicării.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. 2000 coroane salar anual în numărul;
2. 400 coroane bani de cortel;
3. Jumătate venitele stolari pentru toate acele funcțiuni în parohia Cluș, cari le va îndeplini din însărcinarea parohului-protopresbiter.

Venitele de sub poziția 1 au să se înțeleagă așa, că primind capelanul congrua maximă dela stat, cum și tot dela stat diferite remunerații pentru catehizarea elevilor gr. ort., restul îl primește dela cassa arhidiecezană din fondul școlar eparhial.

Cel ales respective numit de consistoriul arhidiecezan, este datoriu se provadă catehizarea elevilor de religiunea noastră, cari cercetează școalele din Cluș, și se îndeplinească funcțiunile bisericești ce i le va încredința protopopul-paroh în parohia Cluș.

La acest post pot concurge preoți cu calificare pentru parohii de clasa I sau candidați de preoți cu aceeași calificare, cari au se între în cler la o lună de zile după numirea lor prin consistoriul arhidiecezan.

Cereri instruite în conformitate cu normele din vigoare, și cu atestat că concurenții posedă bine limba maghiară în vorbire și în scris — să se adreseze la consistoriul arhidiecezan în termenul deschis.

Sibiu, în 6 Iuliu v., 1910.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 593/910.

[247] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățăto-rești din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pe lângă următoarele emolumente:

1. Turda salar anual 1100 coroane din cassa bisericii în rate lunare decursive, locuință nouă, deplin corăspunzătoare legii, 20 cor. relut de grădină și începând dela al 5-lea an servit la această școală, cuinuenile legale. Pentru ocupații oficiale în orele libere 200 cor. ca remunerație separată.

2. Agârbic salar 1000 cor. din repartiție și cassa bisericii, locuință și 1/4 jug. grădină și cuinuenile legale prescise, după 5 ani de serviciu la această școală.

3. Hărăstaș salar 1000 coroane din repartiție dela biserica și fondul școlar eparhial, locuință în edificiul școlii și grădină în mărime de 1/4 jugăr și cuinuenile legale după împlinirea serviciului de 5 ani la această școală.

Aleșii vor fi datori a provedea instrucțiunea în școala cotidiană și cea de repetiție, a cânta în strană la biserică în Dumineci și sărbători, a instrui și conduce corul bisericii. Deci cunosătorii de muzică vocală vor fi preferiți.

Petițiunile concursuale instruite în ordine se vor subșterne în termenul deschis acestui oficiu, și reflectanții sunt poțiti a se prezenta la biserică în comuna la

care competează spre aș arăta dexteritatea în ale cântării.

Turda, 1 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiterial în conștele-gere cu comitetele parohiale concernente.

Jovian Mureșianu
protopop.

Concurs.

Nr. 2750/1910 prot. Pentru ocupa-rea postului de **vicenotar** în comuna **Poiana** (cercul Mercurea, comitatul Szeben) dotat cu 1000 cor. salar anual, prin această publică concurs și provoc pe reflectanții la acest post a-și înainta cererile lor instruite conform § 6 ar. I din 1883, respective § 3 art. XX din 1900 și cu atestatele despre serviciile lor de până acum subsemnatului oficiu pretorial până în 29 Iulie a. c.

Cunoașterea în vorbire și scris a limbii românești se recere necondiționat.

Ziua de alegere se va defige ulterior.
Mercurea, la 12 Iulie 1910.

Primpretorul comunal:

(239) 3—3

Bruckner.**Medic român în Karlsbad.****Dr. Enea Nicola**

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad,
casa „Billroth” lângă Sprudel.

(387) 44—

Damele știu mai bine

de ce importanță e o

FAȚĂ FRUMOASĂ ȘI VIOAIE

ce putere și ce comoară,

ce favoruri are o femeie frumoasă.

E o mare problemă a fi frumos, nu e destul a fi plăcut și dragut, ci lucrul principal e curățenia pielii.

Aceasta o știu damele și de aceea pun cea mai mare îngrijire în cultivarea pielii obrazului lor, în mărirea și susținerea frumseții lor.

CREMA-MARGIT

a lui Földes

e singurul mijloc, care după o folosire de 5—6 ori îndepărtează toate spuziturile, bubitele, petele de ficat, curăță fața, înviează și întinereste.

Crema-Margit a lui Földes, e un admirabil mijloc pentru frumsețea feței, cu totul nescricăcios și efectul ei în menținerea frumseții dovedește mai eclatant, că Crema-Margit în Viena la „Expoziția pentru sănătate și cultivare modernă de față” a fost distinsă cu marea medalie de aur și cu diploma de onoare. Se află în toată lumea. Tigala I cor.

Trimite cu poșta prin fabricantul

CLEMENS DE FÖLDES, farmacist, ARA D

Se găsește: In Sibiu, în farmaciile: Guido Fabritius, Gustav Meltzer sf., Parfumeria Meltzer, I. C. Molnár, Carol Morscher, drog., Carol Müller, Ervin Rummel, Pissel și Schmidt. In Agnita: Vilhelm Fröhlich. In Sighișoara: A. W. Lingner. In Mediaș: Iosif Obert.

Luminări de stearin superfine.

La dorința p. t. publicului am produs un soi de luminări de stearin din cel mai curat, care le vindem sub numele

(246) 2—3

Luminări de stearin superfine pt. salon.

Luminările acestea sunt pachetate în carton și se pot procura din depozitele noastre Strada Cisnădiei Nr. 2 și Strada Turnului Nr. 27, precum și din fiecare băcănie mai mare.

Siebenbürger Vereinsbank A. G.

Secția: fabrica de luminări de stearin și săpun.

Capital soc.: K 150.000.

Telefon Numărul 20.

„LUNCANA”

institut financiar, societate pe acții în Marghita (comitatul Bihor)

și-a început cu 1 Iulie n. a. c. activitatea.

Se ocupă cu toate operațiunile de bancă.

Acoardă împrumuturi cambiale cu cavenți,
hipotecare, de cont-curent, lombard, etc. etc.

Primește depuneri cu 5 și 5 1/2 %, după mărimea sumei
și durata depunerii.

După depunerile instituțiilor culturale dă 6 %.

Darea după interese o plătește institutul.

(232) 2—3

DIRECȚIUNEA.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească,
căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[94] 31—52

Telefon 172.

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu

Benzin, ulei crud, gaz, petrolu,
precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mănare:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

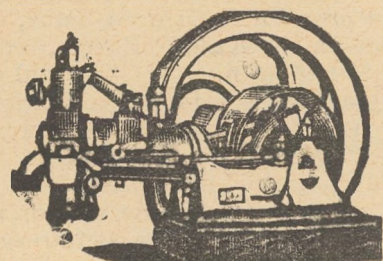
Depositar general:

IGNACZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12—91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(329) 3—12



Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(302) 45—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal. Prețuranturi ilustrate gratis.

